

Chrastavitosť jablone

Chrastavitosť jablone (*Venturia inaequalis*, anamorfa: *Spilocaea pomi*) vyskytujúca sa vo všetkých oblastiach sveta, je považovaná za **najzhubnejšiu mykózu jabloní**. Pri nedostatočnej alebo neúspešnej ochrane spôsobuje vážne straty na kvalite, ale i kvantite produkcií jabĺk. **Straty** na úrodách môžu predstavovať **20 až 40 %**. Chrastavitosť jablone sa vyznačuje typickými príznakmi napadnutia, ktoré nie sú zameniteľné s inými ochoreniami. Plody nedosahujú potrebnú veľkosť a zároveň dochádza k poškodeniu asimilačného aparátu rastlín.

Obr. 1 – Chrastavitosť jablone

(Zdroj: <https://www.agromanual.cz/cz/clanky/ochrana-rostlin-a-pestovani/choroby/strupovitost-jablone-nejvaznejsi-choroba-jablek>)

Symptómy napadnutia sa môžu vyskytnúť na väčšine nadzemných orgánov hostiteľských rastlín, najnápadnejšie sú však **na listoch a plodoch**. Prvotné príznaky napadnutia možno pozorovať na spodnej strane listu v podobe tmavých škvŕn. Postupne sa na vrchnej strane listu objaví zamatoivo hnedý povlak, dobre viditeľný pri šikmom pohľade na list proti svetlu. Postupom času sa na listoch objavia ostro ohraničené, oválne, hnedočierne, približne 3 – 6 mm veľké škvŕny. Napadnuté listy následne hnednú, usychajú a predčasne opadávajú. Podobné škvŕny sa tvoria aj na kvetoch. Pre plody sú typické rôzne veľké šedočierne škvŕny, pričom v dôsledku nerovnomerného rastu napadnutých a zdravých pletív dochádza k deformáciám a praskaniu plodov. Napadnutie letorastov sa prejavuje na pokožke svetlými škvŕnami a prasklinami. Pri silnom napadnutí dochádza k predčasnému opadu listov a mladých plodov. Uskladnené jablká sú často tvarovo zdeformované. Neskoré infekcie plodov na konci vegetácie sa prejavujú malými škvŕnami, ktoré ich znehodnocujú. Infekcia sa môže prejavíť aj počas skladovania ovocia.

Huba prežíva v pletivách napadnutých opadaných listov, kde sa skoro po opade a počas zimy vytvárajú čierne plodničky, tzv. pseudoperitécia. Chladné počasie po opadnutí listov, snehová pokrývka v zime a vlhké počasie na jar, podporujú tvorbu plodníc. Ich vývin býva ukončený koncom februára. Askospóry dozrievajú ešte pred pučaním púčikov, pričom sú

schopné vyklíčiť iba v kvapke vody. Patogén preniká do hostiteľskej rastliny priamo cez kutikulu, mycélium sa rozrastá pod kutikulou. Ak prevláda teplé počasie bez zrážok, počet infekcií výrazne klesá. S ochorením sa stretávame najčastejšie **od mája do konca júna** (prvá vlna). Ku **koncu leta**, pri častejších zrážkach dochádza k druhej vlne.

K **preventívnym opatreniam** patria vhodné agrotechnické pestovateľské postupy, výber stanovišťa, podľa možnosti uprednostnenie menej náchylných alebo rezistentných odrôd pri výsadbe nových sádov. Dôležité je dbať aj na správny rez, hnojenie a ošetrovanie stromov. Potrebné je odstraňovať napadnuté listy. **Z prípravkov na ochranu rastlín** je možné využiť fungicídy Airone SC, Antre 70 WG, Badge WG, Batalion 450 SC, Caprantol Duo, Difcor 250 EC, Difenzone, Discus, Dithane DG Neotec, Dithane M45, Delan 700 WDG, Dion 700 WG, Delan PRO, Faban, Flint plus 64 WG, Gladius 450 SC, Chorus 50 WG, Luna Experience, Malvin WG, Mancosan 80 WP, Manfil 75 WG, Manfil 80 WP, Mavita 250 EC, Merpan 80 WDG, Mythos 30 SC, Penncozeb 75 WG, Polyram WG, Penco 100 EC, Qualy 300 EC, Scab 480 SC, Scab 80 WG, Score, Syllit 400 SC, Sercadis, Star Tar, Scala, Síra BL, Sulfurus, Thianon 700 WDG, Tercel, Topas 100 EC, Vondozeb 75 WG, Zato 50 WG. Chemické prípravky možno v boji proti chrastavitosti jablone využiť preventívne alebo kuratívne podľa obsiahnutej účinnej látky.

Ing. Ivana Horváthová

ÚKSÚP – OOR

24.9.2018